

Jornada de presentació de projectes de les XID i els GID

3 de juliol de 2026

Xarxa d'Innovació Docent (XID) en Drets Humans, Pau i Sostenibilitat

Recerca sobre Drets Humans, Pau i
Sostenibilitat en la docència a la UdG

Presenta Edgar Iglesias en nom de la XID DHPiS

Constitució i membres de la Xarxa

- Inici curs 2023-2024
- En l'actualitat formada per vint-i-sis PDI de les següents facultats:
 - **Educació i Psicologia:** Eliseu Carbonell, Alba Castellsagué, Ferran Giménez, Núria Ferrer, Roser Giménez, Edgar Iglesias, Alfredo Jornet, Laura Lázaro, Maria Carme Montserrat, Lara Morcillo, Esther Oliver, Carme Vidal López
 - **Ciències econòmiques i empresarials:** Teia Bosch Badia, Pilar Morera
 - **Dret** Sílvia Canales, Aliou Diallo, Mariona Illamola Dausà, Alessandro Lalli, Mirenxu Jordana, Laura Planas, Georgina Rodríguez Muñoz
 - **Turisme:** Silvia Aulet
 - **Escola Politècnica Superior:** Karime Sanchez Galvis
 - **Infermeria:** Susana Mantas Jiménez i Mari Rico
 - **Lletres:** Sebastian Ruiz Cabrera

Objectius de la XID

1. **Conceptualitzar** els drets humans i la seva vinculació amb temàtiques de pau i sostenibilitat des d'una perspectiva crítica, holística, i docent.
2. **Promoure un pensament crític** en drets humans, pau i sostenibilitat, i fomentar la comprensió de les relacions entre desigualtat, injustícia social i violència tant en **espais de reflexió del professorat com amb l'alumnat**.
3. Oferir **eines conceptuais i pràctiques** per comprendre les causes dels conflictes i les conseqüències de les violacions dels drets humans, i per identificar i abordar els problemes socials des d'una perspectiva informada i crítica a la docència universitària.
4. Potenciar els temes de drets humans, pau i sostenibilitat com a objecte de recerca per als **TFG i TFM** que hagin de presentar els estudiants, proporcionant suport específic tutorial i bibliogràfic.
5. Organitzar **activitats complementàries** per als alumnes de grau i màster, com seminaris, amb experts convidats.

Matriu d'anàlisi

Dimensions		Qüestions a explorar
1	Conèixer quins son els Drets Humans, ODS, i principis democràtics que es treballen. També, la tipologia de DDHH, fonamentals i emergents	Es treballen de forma explícita els DDHH i ODS a la docència?
2	Perspectiva històrico-sociològica (crítica) dels DDHH	Es presenten els DDHH en el seu context històric i d'una manera crítica?
3	Marc legal i normatiu: Mecanismes de Protecció i Denúncia	S'inclouen qüestions sobre com les lleis i els marcs normatius reconeixen o no els DDHH?
4	La perspectiva comparada	Es recullen diferències entre països respecte als marcs normatius i els DDHH?
5	Crisi climàtica com a fenomen multidimensional	Es contempla la interdependència entre el medi ambient i els factors socials, determinants socials de la salut, o l'equitat i diversitat?
6	Justícia mediambiental - social	S'assenyalen les causes, responsables i víctimes de la crisi climàtica, des de perspectives antiracistes i de justícia social?
7	Epistemologies no occidentals	S'inclouen sabers no oficials, referències no blanques, i/o perspectives decolonials?
8	Repercussions de les violacions de DDHH i de les condicions de justícia mediambiental	S'hi identifiquen les conseqüències i impactes a nivell personal, social o econòmic?
9	Des-individualització de la responsabilitat	Es qüestionen els discursos neoliberals que individualitzen la responsabilitat i dificulten els compromisos col·lectius?
10	Contextos de violació dels DDHH i injustícia mediambiental.	Es presenten casos concrets de reptes actuals respecte a DDHH i de nous Drets (per exemple, drets de la natura)?
11	Ciència i drets	Es consideren repercussions del mètode científic (per exemple, biaixos en la investigació, desajustos entre sabers i mètodes oficials) i possibles impactes en grups específics (per exemple, persones afrodescents, etc.)
12	Sostenibilitat, drets i pau com aspectes personals/interiors	Com experimentem nosaltres, com individus, les nostres relacions personals i afectives en relació a sostenibilitat, drets i pau interior?

Disseny de la recerca

PREGUNTES DE RECERCA

- **En quina mesura i com s'aborden** les temàtiques de drets humans, pau i sostenibilitat a la docència, comunicacions i transferència a la UdG?
- **Quines accions i materials de disseminació i transferència** contribueixen a l'articulació dels drets humans, pau i sostenibilitat a la docència, comunicacions i transferència a la UdG?

· OBJECTIUS

- Realitzar una **diagnosi de l'estat de la qüestió** en relació a la integració dels drets humans, la pau i la sostenibilitat a la docència de la UdG, així com les respectives accions comunicatives i de transferència.
- **Donar suport a la preparació de materials de disseminació per a la millora de l'articulació** dels drets humans, pau i sostenibilitat i que es dirigeixin a docents, estudiants, i agents administratius i polítics de la UdG o que s'hi vinculin.

Mètodes de recollida de dades i participants

1. Qüestionari adreçat al personal docent de la UdG

2. Revisió matèries i continguts online

3. Grups de discussió

4. Entrevistes

5. Observacions a l'aula

Qüestionari adreçat al personal docent de la UdG

- Enviat al conjunt de PDI de la UdG.
- Carta de suport del conjunt de deganes i degans.
- Es reforcen i es fan recordatoris
- Té com a objectiu fer un mapatge, quantitatiu i qualitatiu: en quina mesura i de quina manera s'integra a la docència els DH, Pau i Sostenibilitat.

RP

- Es recullen **118** qüestionaris: 64 dones, 47 homes (agregats/titulars – lectors – associats)
- Es recullen 72 qüestionaris no finalitzats
- **Sobre representació** de la Facultat d'Educació i Psicologia (43), seguida de la Facultat de Ciències (20) i l'Escola Politècnica Superior (18).
- Els **continguts** es treballen a l'aula mitjançant **formats diversos**: continguts teòrics, casos d'estudi, professionals externs i aplicació d'eines.
- Hi ha un part (més de la meitat) que **relaciona de manera holística** la pau, la sostenibilitat o els drets humans, tot i que hi ha un grup ampli de docents que **només en treballa un de sol de manera aïllada**.

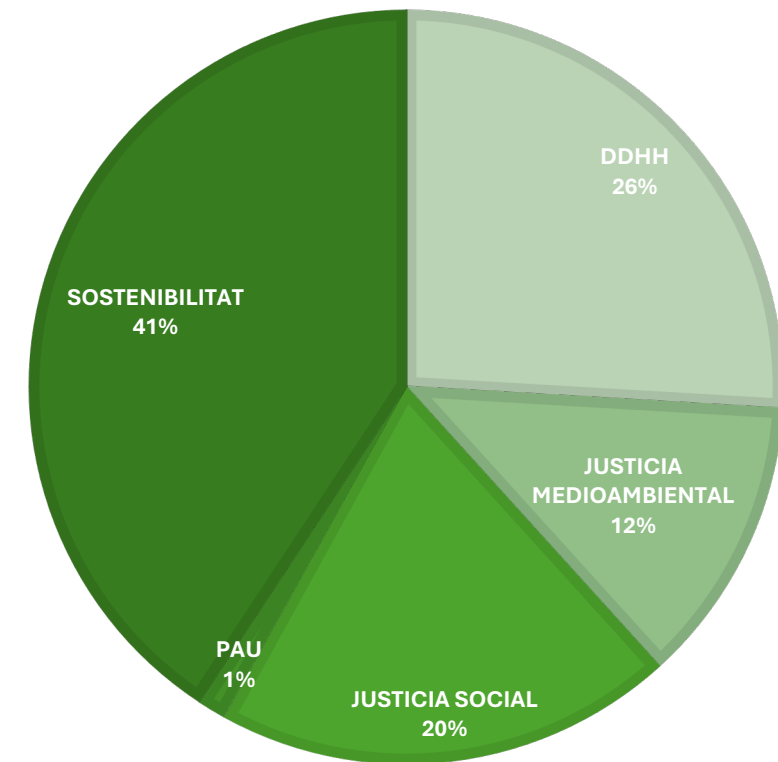
Revisió matèries i continguts online

- Revisió de totes les matèries i continguts a les pàgines web de la UdG per tal de documentar la prevalença i continguts d'assignatures amb rellevància o relació amb els drets humans, pau, i sostenibilitat.
- La revisió es centra en graus.
- S'identifiquen **81 assignatures amb paraules clau**
- S'identifiquen **49 amb conceptes afins o no actives**

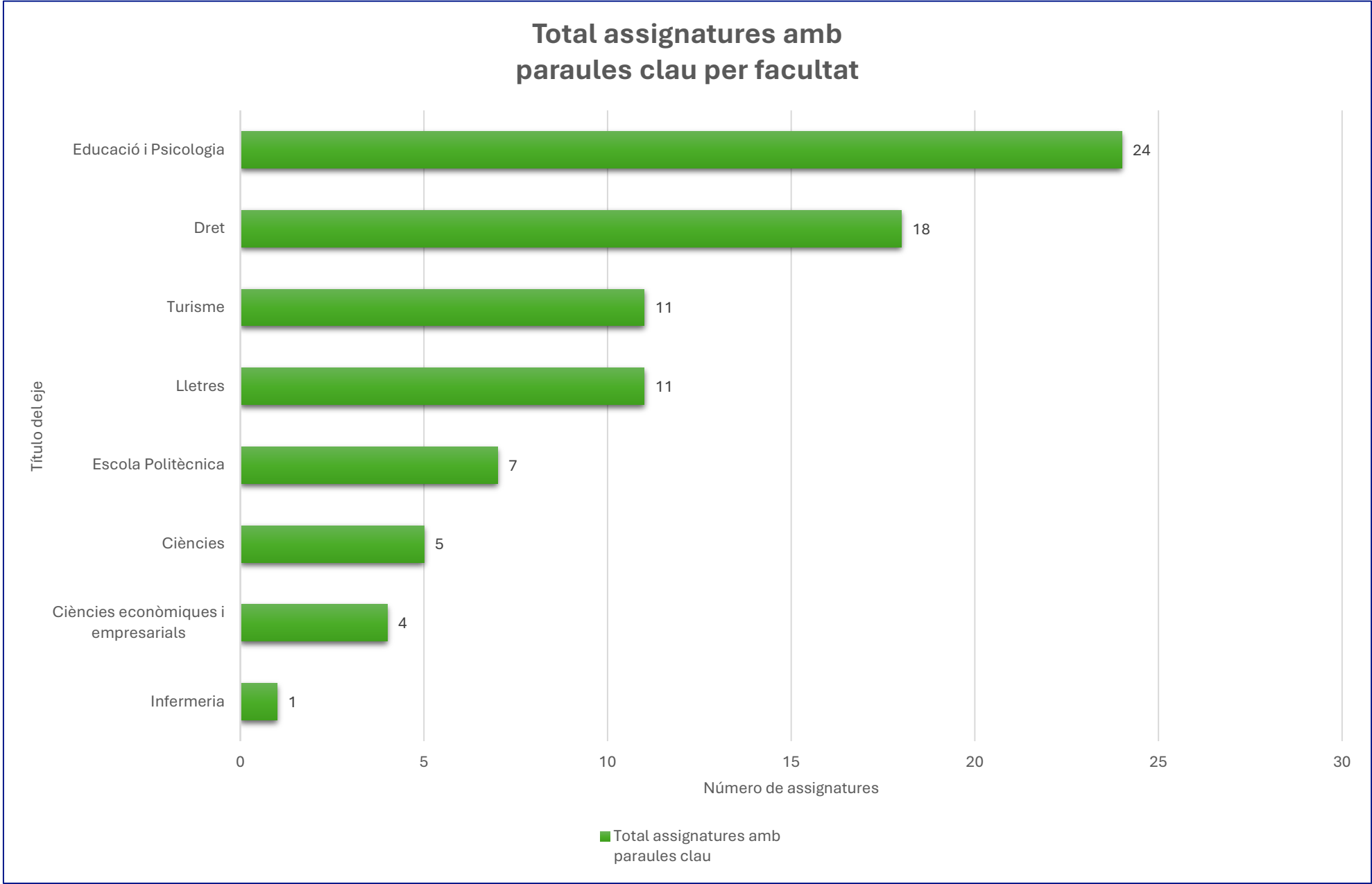
RP

% MENCIÓ PARAULES CLAU EN LES ASSIGNATURES IDENTIFICADES

■ DDHH ■ JUSTICIA MEDIOAMBIENTAL ■ JUSTICIA SOCIAL ■ PAU ■ SOSTENIBILITAT

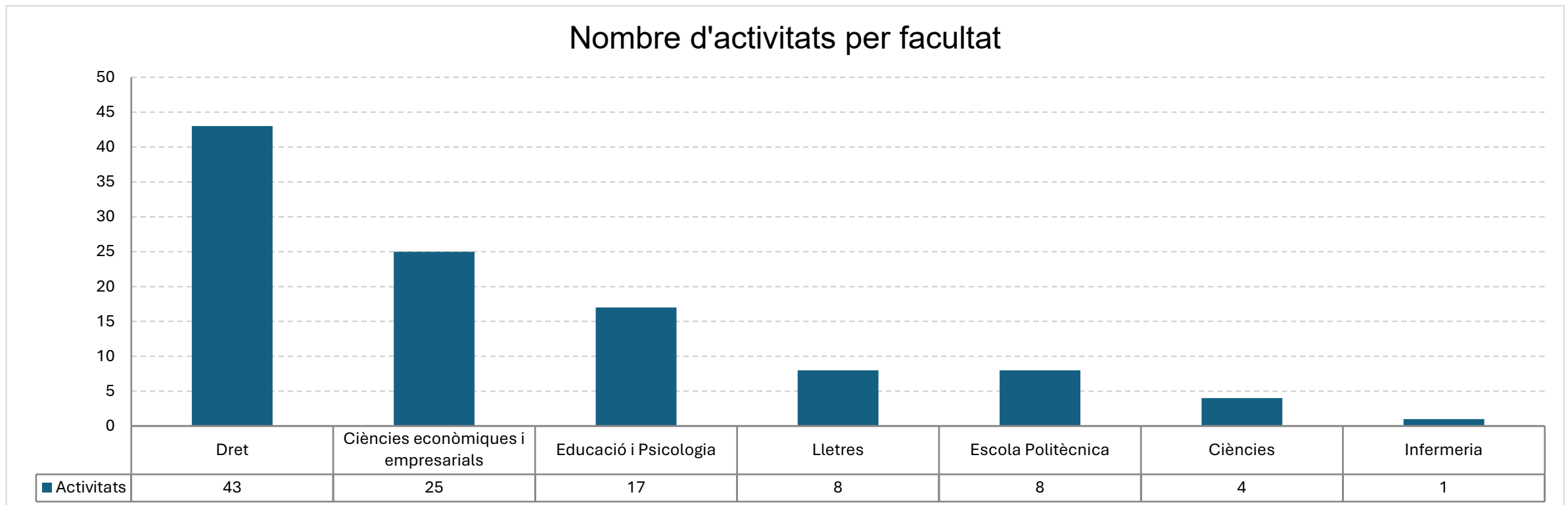

RP

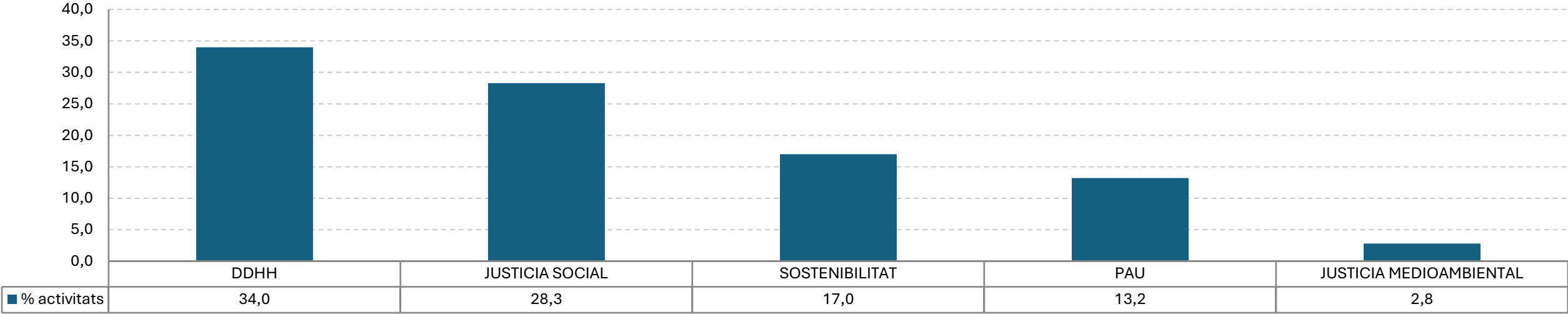

- S'han analitzat **espais de reflexió i debat (activitats)** que es fan des de les Facultats entorn a paraules clau: drets humans, pau, sostenibilitat, justícia social i justícia mediambiental.
- Hi ha **facultats que és molt difícil trobar informació d'activitats**
- No s'ha trobat gaire informació d'infermeria i medicina, queda pendent turisme
- S'agafen dades només de facultats (no tant de graus ni d'institucions afins com càtedres, Instituts de Recerca, etc)

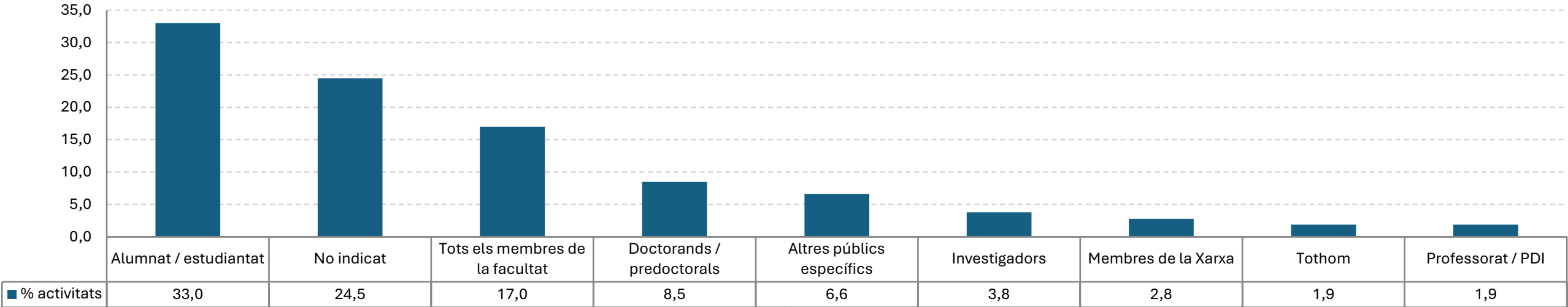
RP

% d'activitats per paraula clau

% d'activitats per públic destinatari

Grups de discussió

- Identificar amb alumnat i docents de les diferents facultats la presència i rellevància dels Drets Humans, la Pau i la Sostenibilitat en la docència universitària.

GDA01

Alumnat Dret

2 estudiants

GDA02

Alumnat Ciències
Ambientals + doble
titulació

34 estudiants (5
grups petits)

GDD01

Docents FEP i Dret

3 docents

GDD02

Docents Ciències

3 docents

docents

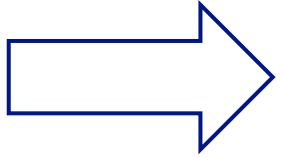
- Els DHPiS són reconeguts com a eixos interdependents i fonamentals de la formació universitària, però la seva incorporació és **desigual i fortament condicionada per les disciplines i la iniciativa individual del professorat**.
- **El desenvolupament del pensament crític emergeix com a repte docent:** context marcat per la instrumentalització dels estudis, la disminució de la participació de l'alumnat i els nous desafiaments derivats de la IA.
- **Es reivindica una universitat amb un paper més actiu en la formació ciutadana:** major coordinació docent, directrius institucionals compartides i estratègies per integrar transversalment els DHPiS.
- **Elements facilitadors:** proximitat amb l'alumnat, la contextualització dels continguts i l'aprofitament de la diversitat cultural.
- **Elements limitadors:** percepció que aquestes temàtiques poden ser interpretades com a posicionaments polítics, fet que dificulta la generació d'espais de debat crític dins la universitat.

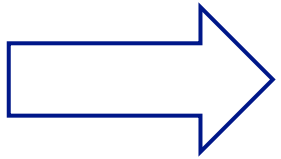
estudiants

- **La presència** dels DHPiS és percebuda de manera **desigual entre titulacions**, amb una major integració a Ciències Ambientals que al grau de Dret, on aquests continguts són considerats escassament presents i poc estructurats.
- Es percep una **manca de transversalitat i de connexió amb la realitat quotidiana i de pes curricular**, que sovint depenen de l'interès del professorat o d'assignatures específiques.
- Els DHiP s'associen a **posicionaments polítics i això limita el debat i la visibilitat** dins la universitat, i l'interès per aquestes temàtiques neix principalment de motivacions personals.
- Es reclama una **formació més pràctica, crítica i transversal, basada en casos reals, incorporada des dels primers cursos i vinculada tant al futur professional com als reptes socials contemporanis**.
- La **manca de difusió de les iniciatives institucionals dificulta el coneixement de les activitats** relacionades amb els DHPiS i **reforça la percepció d'un paper poc actiu de la universitat en aquest àmbit**.

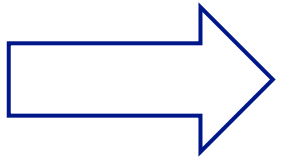
Propers passos

**Finalització del treball de camp +
anàlisi dels resultats: juliol –
novembre**

**Elaboració de l'informe de recerca:
novembre - gener**

**Difusió a la comunitat UdG i
estructures de governança : febrer -
abril**

Moltes gràcies!